

PEŁNIA (61) *sb f*

e jasne, a pochylone.

sg *N* pełnią (24). ◇ *G* pełni(e)j (7). ◇ *A* pełnią (3). ◇ *I* pełnią (16). ◇ *L* pełni (9), pełnięj (1); -
i : -éj *Strum* (1:1). ◇ *pl G* pełni (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

1. Trzecia faza miesięcznego cyklu księżycy, podczas której widziany jest jako okrągła tarcza; księżyc w czasie tej fazy; okres miesiąca, kiedy księżyc jest w tej fazie; plenilunium *Murm, Mymer*¹, *Mącz, Calep; plena luna Mącz; panselenus Calep* (59) : *Mymer*¹ 3v; Ieftli kto vřta wymyřłzy będzie gi [kamień celonites] nořł w vřciech: iř może przyřłze rzeřzy przepowiadać pewnych řzałow/ to ieft od flończa wřchodu ażdo [!] řzořtej godziny przed pełnią poki mieřiacz rořcie. *FalZioł* IV 50d, V 59v [2 r.], 61, 93v; Przeťo tego Mieřiacza now pokaře řie řnieřny y mrozny/ řwierć pierwa takiez/ Pełnia takie z powiewaniem wiatrow. *LudWieř* Bv; Przeťo ten Marzeć będzie przemarzał y mieřać řie będzie do pełnięj/ potymře będzie dzieřzał pogodą aż ku wiotyřzy. *LudWieř* Bv, B2 [2 r.], B2v [4 r.], B3; *KromRozm II* x3v; Gdy dobry řčas krew puřcząć/ tedy teř dobrze bańki řtawiać/ bo w tym nie mařł řadney roznořci/ tylko iř przed pełnią krew/ á bańki popełni [lege: po pełni]. *Goski* *2; Infestat infantes editos plenilunium, Pełnia řzkóřdi dzieťkóm które řie pod nią rodzą. *Mącz* 170a, 199c, d, 487a; *KochPhaen* 3; *Calep* [752]a, 814a; [Volck Qqqv].

pełnia czego [= (którego) miesiąca] (24): *FalZioł* V 93v; A Greccy/ y ini biřkupowye ná wřchod flońcá ktemu przyřłć nyećyeli/ ále z řydy w pełnyą Kwyetnyą křięřycá/ kthoregořkolwyek dnyá przypádlá/ to řwięťo [Wielkanoc] obchořdzi *KromRozm III* P6v; 19 peł: Lutego. *Goski* A5v, A7v, A8v, A9v, A10v, A11v (10); *BielKron* 36, 150v; Náłów lećie rákóřw/ ráno przededniem/ przed Pełnią ktorégokolwiek Křięřycá *SienLek* 152; A tho puřczánię [karpí] ná Tárćie/ ma być po Pełnięj Máia/ álbo kiedy iuř bywáią nawięřłze ćieplá řerwćá. *Strum* O3v; *StryjKron* 667. Cf Wyrażenie.

W porównaniu (1): Ale ia ięłcze więcey rozmyřliwřzy řię opowiem/ gdyřem ieft napełnion iáko mieřiac pod pełnią. *BibRadz Eccli* 39/14.

Wyrażenie: »pełnia miesiąca, księżycy, księżyczna; miesiąc pod pełnią« = *plenilunium Murm, Mącz, Cn; luna semiplena PolAnt; oppositio a. senium iunae Mącz; luna adversa a. plena Cn* (4:3:1;1): *Murm* 3; *FalZioł* V 59v; *BibRadz Eccli* 39/14; Gdy pełnia Mieřiacá krowie nie puřczay *Goski* *; *BielKron* 38v; Materies luna decrescente caesa, cariae non infestatur. Drzewo ná budowanie po pełni xięřicá řąbione nie prochnieye. *Mącz* 38d; *Senium lunae, Pełnia xięřyczna. Mącz* 382b, 304c, 311c.

Wyrażenie przyimkowe: »pod pełnią« (11): *FalZioł* V 61; A wřdy kořcyoł vřtawil/ áby nye pod pełnyą/ ále w piřwřłą nyedřyełę po pełni wyelká noc řwięćoná byłá. *KromRozm II* x3; *BibRadz Eccli* 39/14; bo náđ przyrodzenie byłó zácmięnie řłoneczne pod pełnią/ gdyř iedno ná nowi Mieřiacá bywa. *BielKron* 144v, 36, 139, 150v; náwięcey [Tatarzy] w źiemię idą pod Pełnią gdy całą noc řwieći mieřiac. *BielSpr* 67v; Pánowie teř Koronni vczyniwřzy pogrzeć Krolowi řwoiemu Kazimirzowi/ ziećáli řię ná Siem do Piotrkowá pod pełnią Mieřiacá Auguřtá *StryjKron* 667; *KochPhaen* 8; *KlonWor* 30.

a. *Omyłkowo o starożydowskim święcie nowiu (neomenia) (1)* :

Wyrażenie: »pełnia miesięczna« (1): Pełni mieściężnych wáfzych/ y Sobot wáfzych y fwiát inych nie przyjmuię [*neomeniam et sabbatum et festiuitates alias non feram Vulg Is 1/13*]. *BielKron* 94.

2. Wyrażenie przyimkowe: »w pełni« (2) :

a. Zapelniony (1) : Nie trzeba iéy [*wody*] wiécéy pułzczać/ ieno thylko áby w pełni Staw był. *Strum* P4v.

α. [*Nalany do pełna w naczynie: SienHerb* 493b; Wino też mocne á zwłafzczá łodkie/ będzieli ftało nie w pełni álbo nie zátkáne czáfu ciepłego łatwie nákwásnieie *Cresc* 1571 347 (*Linde*).]

b. Nie mniej niż [z liczebnikiem] (1) : záltáwili fie żydowie o duffe fwe/ wybiwfzy nieprzyiaćiołj y przenałladowniki fwoie: do tylá/ że było w pełni [*in tantum*] zábitych fiedmdziefiát y pięć tyfięcy *Leop Esth* 9/16.

Cf **PEŁNOŚĆ**